

ת"פ (ראשון לציון) 69485-02-23 - מדינת ישראל נ' רפאל דדוש

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 69485-02-23 מדינת ישראל נ' דדוש
תיק חיצוני: 372008/2022

לפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוה

המאשימה
נגד

מדינת ישראל

רפאל דדוש

הנאשם

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר דיוני, בעבירת אימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

בהתאם לחלק הכללי של כתב האישום, במועד הרלוונטי לכתב האישום החזיק הנאשם בשם המשתמש "רפאל דדוש" ברשת החברתית "פייסבוק" (להלן: "הפרופיל").

ביום 15.10.2021 פירסם חבר הכנסת עופר כסיף (להלן: "חבר הכנסת") פוסט ברשת החברתית "פייסבוק" (להלן: "הפוסט"). בנסיבות המתוארות, ביום 17.4.2022, פרסם הנאשם מהפרופיל, תגובה לפוסט ובה נכתב "בכדור אחד הייתי הורד (הטעות במקור) את שניכם, וחוסך למדינה עלות של כדור ששווה אותך. בור של חרא".

ההסדר הדיוני ותסקיר שירות המבחן

ביום 13.12.2023 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר דיוני במסגרתו הודה הנאשם והורשע במיוחס לו בכתב האישום, ונשלח לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר. לא היו הסכמות בין הצדדים באשר

לענישה אליה יעתרו, והם הודיעו כי ישובו וישוחחו ביניהם לאחר קבלת התסקיר.

בהתאם לתסקיר שירות המבחן מיום 1.12.2024, הנאשם בן 59, נשוי ואב לשלוש בנות בגירות, העובד בחברה לייצור אלומיניום ומתגורר עם משפחתו בראשון לציון. הנאשם גדל והתחנך באור יהודה, תאר התפתחות תקינה, ומסר כי השלים 11 שנות לימוד בבית ספר מקצועי במגמת מכונאות רכב, ללא זכאות לתעודת בגרות. הנאשם השלים שירות צבאי מלא בתפקיד תומך לחימה.

לאורך השנים עבד הנאשם באופן יציב כשכיר בתחום האחזקה וכן במפעל השייך לאחיו. הנאשם מסר כי נפצע בידו במסגרת עבודתו, ומצוי כיום בהליכי תביעה לקבלת נכות אל מול המוסד לביטוח לאומי. לנאשם אח ואחות עובדים ובעלי משפחות. הוריו של הנאשם נפטרו זה מכבר. הנאשם תאר קשרים קרובים עם אחיו וכן תאר את הוריו כדמויות מיטביות שהכוונו אותו ועיצבו אותו לאורך חייו.

הנאשם מסר כי הפוסט של חבר הכנסת עורר בו תחושות כעס ותסכול לא מווסתות, שהביאו אותו להתנהג כמתואר בכתב האישום. הנאשם הודה בביצוע העבירה, ביטא חרטה על התנהלותו המתוארת, והדגיש כי התנהלותו זו אינה משקפת את עמדותיו וחריגה לאורחות חייו. הנאשם מסר כי הבין את את הפסול בהתנהלותו המתוארת ואת פוטנציאל הפגיעה הגלום בפרסום איומים ברשת החברתית.

בסיכום הליך האבחון התרשם שירות המבחן כי הנאשם נעדר דפוסים אלימים מושרשים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, מוטרד נוכח הסתבכותו הפלילית ורואה עצמו כאדם שומר חוק. כן התרשם שירות המבחן כי הנאשם פעל מתוך תחושת תסכול וכעס, התקשה לווסת את תחושותיו ותגובותיו ופעל באופן מאיים כמתואר בכתב האישום, כשהתנהלות זו חריגה לאורחותיו.

בשקלול הגורמים שנבחנו ונוכח התרשמות שירות המבחן מחריגות העבירה להתנהלותו של הנאשם, המליץ שירות המבחן על הטלה ענישה חינוכית ושיקומית בדמות צו של"צ בהיקף של 140 שעות, לצד מאסר על תנאי ופיצוי כספי לקורבן העבירה. בהקשר זה סבר שירות המבחן כי תרומה לחברה ופיצוי על הנזק והפגיעה שהסב הנאשם, תביא להפחתת הסיכון להישנות עבירות בעתיד.

תמצית טענות הצדדים

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבות ביצועה נע בין מספר חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית, והפנתה לפסיקה. לשיטתה, אין מקום במקרה דנא להורות על ביטול הרשעה, נוכח טיב האיומים ומהות קורבן העבירה. בשים לב לנסיבות המקרה, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש של שלושה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, קנס והתחייבות.

ב"כ הנאשם ביקשה מבית המשפט לתת את הדעת לנסיבות ביצוע העבירה - תגובה של הנאשם לפוסט פרובוקטיבי שהעלה חבר הכנסת בו הביע תמיכה בשביתת רעב של אסיר ביטחוני.

ב"כ הנאשם הדגישה כי הנאשם עבר את העבירה מתוך סערת רגשות רגעית וכי האיום לא היה מתוכנן. בהקשר זה הפנתה ב"כ הנאשם לתוכן האיום בו השתמש הנאשם בלשון עבר, וטענה כי הוא מלמד על היעדר כוונה לפעולה אקטיבית. כן טענה ב"כ הנאשם כי האיומים אינם ברף חומרה גבוה, נוכח העובדה כי בוצעו ברשת החברתית ולא הופנו לחבר הכנסת באופן אישי. ב"כ הנאשם טענה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מתחיל ממאסר צופה פני עתיד והפנתה לפסיקה.

בשים לב לנסיבות המקרה ולנסיבותיו האישיות של הנאשם, עתרה ב"כ הנאשם להורות על ביטול הרשעת הנאשם בדין. ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם נעדר עבר פלילי קודם, ללא דפוסים פליליים מושרשים וטענה כי הרשעה תפגע בתעסוקתו ובאפשרויות הקידום שלו בעתיד, הן במפעל בו הוא עובד והן במקומות אחרים. ב"כ הנאשם הוסיפה וטענה כי הנאשם מתנדב מאז תחילת המלחמה ומתקשה לחזור לתפקוד תקין מאז חקירתו במשטרה, הפנים את חומרת מעשיו והביע חרטה כנה. בסיום טיעוניה עתרה ב"כ הנאשם להשית על הנאשם ענישה הכוללת התחייבות וצו מבחן בלבד.

הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה ומסר כי הוא מתחרט על מעשיו, לוקח עליהם אחריות ולא ישוב על כך בעתיד. לדבריו, ביקש מהחוקרת לכתוב מכתב התנצלות אישית לחבר הכנסת, אולם הדבר לא התאפשר. הנאשם הוסיף וציין כי הוא אדם נורמטיבי העובד למחייתו.

דין והכרעה

הנאשם שלח תגובה לפוסט שהעלה חבר כנסת ברשת החברתית "פייסבוק", בו איים על חבר הכנסת. המחלוקת בין הצדדים נוגעת הן לסוגיית ההרשעה והן לעניין העונש שיש להטיל על הנאשם. אדון בכל אחת ממחלוקות אלו כסדרן.

סוגיית ההרשעה

הכלל הוא כי בית המשפט שקבע כי נאשם עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום, ירשיעו בדין (ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד 685, 689 (2000) ו-רע"פ 4919/13 ידרמן נ' מדינת ישראל (28.7.2013)). הימנעות מהרשעה היא חריג שבחריגים, במיוחד כאשר עסקינן בנאשם בגיר (ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 869, 876 (2004)).

ב-ע"פ 2083/86 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "הלכת כתב"), קבע בית המשפט העליון שני תנאים מצטברים, אשר בהתקיימם יכול בית המשפט לבטל הרשעה - האחד, האם ההרשעה תביא לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם; והשני, האם סוג העבירה בנסיבותיה מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשאר שיקולי הענישה.

בהלכת כתב ובפסקי דין רבים נוספים שניתנו לאחריה, הודגש כי, ככלל, האינטרס הציבורי גובר על שיקולי השיקום, וכי רק בנסיבות חריגות ביותר יורה בית המשפט על ביטול הרשעת הנאשם או יימנע מהרשעתו (רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.2014)).

בגדר השיקולים שבית המשפט מונחה לשקול עליו לתת את הדעת למכולול נתונים ושיקולים, לרבות לנסיבות ביצוע העבירה; הרקע לביצועה, לערכים החברתיים שנפגעו ולמסר החברתי הגלום בהרשעה או באי ההרשעה; לשאלה אם לחובתו של הנאשם עבר פלילי; לסיכון כי הנאשם ישוב ויבצע עבירות בעתיד; למידת הפגיעה של העבירה באחרים; ליחסו של הנאשם לעבירה; לנכונותו להכיר בפסול שבמעשיו, להשפעת ההרשעה על הנאשם ועוד (ע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' ביטון (23.7.2009)).

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין זה המקרה שבו עלול להיווצר יחס בלתי-סביר בין חומרת העבירה ונסיבות ביצועה לבין הנזק הצפוי לנאשם מהרשעתו.

אשר לתנאי הראשון, שעניינו חומרת העבירה - מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם, איים על חבר הכנסת בתגובה לפוסט שהעלה ברשת החברתית "פייסבוק".

העבירה פגעה באופן מוחשי באינטרס הציבורי-חברתי של שמירה על הזכות לחיים בכבוד, ביטחון אישי ושלוות נפש. הדברים אמורים ביתר שאת בשים לב לעובדה שהאיומים הופנו כלפי נבחר ציבור, תוך פגיעה בערכים המוגנים של שמירה על כללי המשטר הדמוקרטי, הסדר הציבורי והבטחת תפקודם השוטף של נבחרי הציבור.

עיון בפסיקה מעלה כי במקרים דומים שבהם הורשעו נאשמים בביצוע עבירת איומים כלפי חברי כנסת לא נעתרו בתי המשפט לבקשות לביטול הרשעה, בשים לב לערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירה ולכך שהיא מבוצעת במרבית המקרים על ידי נאשמים נורמטיבים, נעדרי עבר פלילי קודם - ראו לדוגמה: עפ"ג (מח'ב"ש) 37835-02-22 קמינר נ' מדינת ישראל (25.5.2022) (להלן: "פס"ד קמינר"); ת"פ (שלום-ראשל"צ) 41381-11-21 מדינת ישראל נ' גלאנך (6.12.2022) (להלן: "גז"ד גלאנך" וכן ת"פ (שלום-ק"ג) 37558-06-22 מדינת ישראל נ' בוחניק (21.1.2024) (להלן: "גז"ד בוחניק").

אשר לתנאי השני, שעניינו פגיעה בשיקומו של הנאשם, יש לבחון אם הותרת הרשעת הנאשם בדין על כנה תיצור נזק קונקרטי ומוחשי לשיקומו. במקרה דנן, הנאשם טען כי יש להימנע מהרשעתו מחשש לפגיעה בתעסוקתו וביכולתו להתקדם תעסוקתית בעתיד, אלא שהנאשם לא הציג ולו ראשית ראיה שיש בה כדי ללמד על כך. משכך, לא הוכח כי עלול להיגרם לנאשם נזק קונקרטי ומוחשי כדרישת הפסיקה.

לאור כל האמור, אני דוחה את עתירת ההגנה לביטול הרשעת הנאשם בדיון.

קביעת העונש ההולם

כמפורט במסגרת הדיון בשאלת ההרשעה, הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם פגיעה בזכות לחיים בכבוד, ביטחון ושלוות נפש.

בנוסף, איומים כלפי נבחרי ציבור פוגעים גם בערכים המוגנים של שמירה על כללי המשטר הדמוקרטי, הסדר הציבורי והבטחת תפקודם השוטף של נבחרי ציבור ללא מורא, פחד או לחץ. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ב-רע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס(4) 114 (1995):

"השמעת איומים נגד אישי ציבור היא רעה חולה אשר בכוחה לפגוע באושיות הדמוקרטיה, וזאת גם במקרים שבהם איש הציבור עצמו אינו מודע כלל לאיום שהושמע כלפיו. איום המופנה נגד אישי ציבור מערער את הסדר החברתי, ובנסיבות המתאימות יהיה בו כדי לזעזע את שלוות נפשו של כל אדם מן היישוב השומע את האיום. אין ספק כי בכוחו של איום כזה ליצור פחד בלב שומעו, ואם אכן זו הייתה כוונת משמיע האמירה, כי אז מדובר באיום לכל דבר ועניין".

הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן משמעותית, בשים לב למושא האיומים ולטיבם.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם כתב דברי איום קונקרטיים כלפי חבר הכנסת כסיף, בתגובה לפוסט שהעלה ברשת "פייסבוק". לכך הוסיף הנאשם גם דברי בלע מכוערים.

מדברי הנאשם התרשם שירות המבחן כי הדברים נכתבו באופן ספונטני, מתוך סערת רגשות, ללא תכנון או מחשבה מוקדמת. כן יודגש כי האיומים לא הופנו באופן ישיר לחבר הכנסת כסיף, אלא נכתבו בתגובה לפוסט שהעלה וכי הם נכתבו בלשון עבר.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, עיינתי בשני פסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ המאשימה, אולם לא סברתי כי יש להשליך מהם לענייננו שעה שעסקו בעבירות איומים בנסיבות אחרות ושונות - לרבות איומים קונקרטיים שהופנו ישירות כלפי מושא האיום ולא בוצעו כלפי חברי כנסת.

כן עיינתי בשני פסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ הנאשם:

ת"פ (שלום-חד') 65557-11-22 **מדינת ישראל נ' ממן** (26.8.2024) - הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי חבר הכנסת אחמד טיבי, עת שלח לו הודעה באפליקציית "אינסטגרם". הנאשם נשלח לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, אשר לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו. בית משפט השלום קבע

כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר צופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, והשית על הנאשם, צעיר כבן 26, שהחל בטיפול פרטי במסגרת תוכנית "12 הצעדים", ענישה צופה פני עתיד לצד התחייבות. יוער כי בתיק זה הוגש ערעור מטעם המאשימה על קולת העונש, שטרם הוכרע - עפ"ג (מח'חי') 13131-1024 **מדינת ישראל נ' ממן**.

ת"פ (שלום-ת"א) 33360-07-17 **מדינת ישראל נ' מאיר** (3.11.2019) -הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי חבר הכנסת אחמד טיבי, כאשר בדומה למקרה שלפניי, האיומים נכתבו בתגובה לפוסט שהעלה חבר הכנסת ב"פייסבוק". בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר צופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, והשית על הנאשם, שלא היה לו עבר פלילי קודם, ענישה צופה פני עתיד, לצד קנס והתחייבות.

נוסף לפסיקה אליה הפנו באות כוח הצדדים, מצאתי לנכון להפנות לפסיקה נוספת (שנזכרה לעיל בדיון בסוגיית ההרשעה), הדנה במקרים דומים בהם הורשעו נאשמים בעבירות של איומים כלפי חברי כנסת במסגרת הרשת החברתית, בה נקבע כי מתחם העונש ההולם מתחיל ממאסר מותנה לצד ענישה נלווית, עובר למקרים חמורים יותר, בהם נקבעו מתחמים שראשיתם במאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות, ועד מאסרים בפועל ברף העליון:

פס"ד קמינר לעיל - הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי חבר הכנסת מיקי זוהר, במסגרת הודעה ששלח לו דרך רשת "פייסבוק". הוגש בעניינו תסקיר בו המליץ שירות המבחן שלא להרשיעו בדיון ולהשית עליו צו של"צ וצו מבחן.

בית משפט השלום דחה את בקשת ההגנה לאי הרשעה. כן קבע כי מתחם הענישה ההולם מתחיל מענישה צופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות. בשים לב לחרטה אותה הביע הנאשם, המלצת שירות המבחן והעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי קודם, השית בית המשפט על הנאשם ענישה צופה פני עתיד, לצד קנס והתחייבות.

ערעור הנאשם לבית המשפט המחוזי בסוגיית אי ההרשעה נדחה, ובית המשפט המחוזי הדגיש בפסק דינו -

"האלימות המילולית ברשת, בכלל, וכלפי אנשי ציבור בפרט, יוצרת אווירה עכורה ומתלהמת, המשפיעה על השיח הציבורי לרעה ועלולה להביא לכדי מעשים, ואין להשלים איתה.

....

סוף דבר, נתוני המקרה ושיקולי מדיניות משפטית, מחייבים הותרת ההרשעה על כנה, כפי שעשה בית המשפט קמא, ואין עילה המצדיקה את התערבותנו בעניין

זה".

גז"ד גלאנך לעיל - הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי חברת הכנסת מאי גולן, במסגרת הודעה ששלח לה דרך רשת "פייסבוק". הוגש בעניינו תסקיר בו המליץ שירות המבחן שלא להרשיעו בדין ולהשית עליו צו של"צ וצו מבחן. בית המשפט דחה את בקשת ההגנה לאי הרשעה, וקבע כי מתחם הענישה ההולם מתחיל מענישה צופה פני עתיד ועד 10 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בשים לב לחרטה אותה הביע הנאשם, המלצת שירות המבחן והעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי קודם, השית בית המשפט על הנאשם ענישה צופה פני עתיד וקנס.

גז"ד בוחניק לעיל - ראו סקירת הפסיקה הנרחבת לעניין מתחם העונש ההולם.

בשים לב לעקרון ההלימה, לערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, לנסיבות ביצוע העבירה ולענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את העבירה מושא תיק זה, נע בין מאסר צופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית.

לא נטען על ידי מי מהצדדים ולא מצאתי כי מתקיימות נסיבות לסטייה ממתחם הענישה לחומרה מטעמי הגנה על שלום הציבור או לקולה מטעמי שיקום. לפיכך, יש לגזור את דינו של הנאשם בתוך מתחם הענישה.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, לקולה התחשבתי בהודאת הנאשם, בחרטה אותה הביע ובעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי קודם. כן נתתי דעתי לגילו של הנאשם, ולהתרשמות שירות המבחן העולה מהתסקיר לפיה הנאשם נעדר דפוסים אלימים מושרשים, אשר העבירה חריגה לאורחות חייו.

סוף דבר

נוכח כלל השיקולים המפורטים לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי למשך ארבעה חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של שנתיים מהיום כל עבירת אלימות מסוג עוון, לרבות איומים.

ב. קנס כספי בסך 1,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו, אשר ישולם לא יאוחר מיום 1.3.2025.

הקנס יועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וניתן יהיה לשלמו תוך שלושה ימים מיום גזר הדין באחת הדרכים המפורטות באתר האינטרנט של המרכז.

ג. הנאשם יצהיר כי הוא מתחייב להימנע בתוך תקופה של שנתיים מהיום, לבצע כל עבירת איומים, ואם יבצעה ישלם סך של 2,000 ₪. הנאשם יצהיר על ההתחייבות כאמור לאחר הקראת גזר הדין.

ד. ניתן צו של"צ בהיקף של 140 שעות, שיבוצע בהתאם לתוכנית שגובשה על ידי שירות המבחן ב"בית מכבי" - היכל הספורט בראשון לציון. על הנאשם להשלים את מכסת השעות תוך שנה מהיום.

מובהר, כי שירות המבחן רשאי לשנות בכל עת את מקום ההשמה של עבודות השל"צ, ובמקרה כזה אין צורך בדיון, ודי במשלוח הודעה לנאשם עם העתק לביהמ"ש.

כן מובהר לנאשם כי אם לא יבצע את צו השל"צ כנדרש, ניתן יהיה להורות על הפקעת צו השל"צ וגזירת הדין מחדש.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תוך 45 ימים.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.

ניתן והודע היום, ז' שבט תשפ"ה, 05 פברואר 2025, במעמד הצדדים.

הנאשם:

אני מצהיר שהבנתי את הסברו של בית המשפט ושהוטלה עליי בגזר הדין התחייבות בסך 2,000 ₪ להימנע בתוך תקופה של שנתיים מהיום מלבצע עבירת איומים. אני מבין שאם אבצע עבירה זו, יהיה עליי לשלם את סכום הכסף שנקבע.